

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 6. lokakuuta 2022
(OR. en)

13271/22

DEVGEN 182	MAMA 159
JEUN 153	MOG 87
ACP 109	COLAC 52
RELEX 1296	COASI 162
COHOM 112	ONU 115
EDUC 340	CONUN 231
SUSTDEV 164	COEST 715
GENDER 162	PROCIV 121
COHAFA 87	DIGIT 177
NDICI 15	SAN 550
COAFR 252	

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	6. lokakuuta 2022
Vastaanottaja:	Neuvoston pääsihteeristö
Kom:n asiak. nro:	JOIN(2022) 53 final
Asia:	YHTEINEN TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE EU:n ulkoiseen toimintaan liittyvä nuorisotoimintasuunnitelma 2022–2027 Nuorten mielekäs osallistuminen EU:n ulkoiseen toimintaan ja siinä voimaantuminen kestävän kehityksen, tasa-arvon ja rauhan edistämiseksi

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja JOIN(2022) 53 final.

Liite: JOIN(2022) 53 final

EUROOPAN
KOMISSIO

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Strasbourg 4.10.2022
JOIN(2022) 53 final

YHTEINEN TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

EU:n ulkoiseen toimintaan liittyvä nuorisotoimintasuunnitelma 2022–2027

**Nuorten mielekäs osallistuminen EU:n ulkoiseen toimintaan ja siinä voimaantuminen
kestävän kehityksen, tasa-arvon ja rauhan edistämiseksi**

”Ansaitsemme tulla kuulluiksi, voimaannutetuiksi ja suojelluiksi, ja meille on myös annettava mahdollisuus johtaa”, Alda Soraya (23 vuotta), Indonesia¹.

Aika na, jota leimaavat monet haasteet ja nopeasti muuttuvat ajattelutavat, mukaan lukien meneillään oleva Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, on selvästi tarpeen vahvistaa kumppanuutta nuorten kanssa kaikkialla maailmassa perustavanlaatuisen myönteisen muutoksen aikaansaamiseksi.

Nuorten osuus maailman väestöstä on suurempi kuin koskaan aikaisemmin: 10–24-vuotiaita on 1,8 miljardia.² Lähes 90 prosenttia nuorista asuu matalan ja keskitulotason maissa. Maailmanlaajuisen väestörakenteen muutoksen vuoksi näiden lukujen odotetaan kasvavan edelleen.

Kaikkialla maailmassa nuoret ovat vaikutusvaltaisia muutostoimijoita. Heillä on ratkaiseva rooli pyrittäessä vastaamaan globaaleihin haasteisiin, tukemaan kestäväää kehitystä ja edistämään innovaatioita. He ovat usein eturintamassa torjumassa ilmastonmuutosta, köyhyyttä ja korruptiota ja tavoittelemassa rauhaa ja sovintoa konfliktialueilla. Monet heistä puolustavat kansalaisoikeuksia sekä poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia ihmisoikeuksia.

Nuorten toimintamahdollisuuksia ja -kykyä rajoittavat kuitenkin usein koulutuksen, säällisten työpaikkojen, terveydenhuollon ja sosiaalisen suojelun puute, monissa maissa myös demokratian ja kansalaistoimintamahdollisuuksien kaventuminen. Oikeudelliset, kulttuuriset ja taloudelliset esteet rajoittavat nuorten kansalaisvaikuttamista ja osallistumista politiikkaan, mikä ei ole omiaan rakentamaan luottamusta instituutioihin ja poliittisiin järjestelmiin.

Nuoret ja lapset kärsivät eniten aseellisten konfliktien, kasvavan eriarvoisuuden, ilmastonmuutoksen ja ympäristön tilan heikentymisen aiheuttamista **kriiseistä ja epävakaudesta**. Arviolta 600 miljoonaa nuorta elää konfliktitilanteissa tai muuten epävakaisissa oloissa, 71 miljoonaa nuorta on työttömänä, ja noin 264 miljoonaa lasta ja nuorta ei käy koulua. Nämä ongelmat koskettavat erityisesti tyttöjä ja nuoria naisia.

Covid-19-pandemialla on ollut voimakas negatiivinen vaikutus nuorten koulutukseen, työllisyyteen, henkiseen hyvinvointiin ja heidän oikeuteensa osallistua julkiseen elämään.³ Vaikka monet nuoret osoittivat olevansa erittäin sitoutuneita suojelemaan iäkkäitä ja heikossa asemassa olevia ihmisiä pandemian aikana, pandemia toi myös esiin tarpeen lisätä **sukupolvien välistä solidaarisuutta** tasa-arvoisempien, kestävämpien ja selviytymiskykyisempien yhteiskuntien rakentamiseksi nuorempien sukupolvien tulevaisuuden hyväksi.

Sen vuoksi **nuoria on kuultava aidosti** muotoiltaessa ratkaisuja, jotka vaikuttavat heidän ja maapallon tulevaisuuteen.

¹ Nuorisoaktivisti ja Euroopan komission EU:n kansainvälisiä kumppanuuksia koskevan Youth Sounding Boardin jäsen.

² [Youth World Report](#), YK.

³ [Globaali nuoriso- ja covid-19-tutkimus](#).

Nuorisotoimintasuunnitelma vastaa tähän vaatimukseen ja tarjoaa politiikkakehyksen **strategiselle kumppanuudelle nuorten kanssa EU:n ulkoisessa toiminnassa**, kuten myös vuonna 2020 annetuissa neuvoston päätelmissä⁴ kehoitettiin. Toimintasuunnitelman tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta strategisina kumppaneina, tukea heidän voimaannuttamistaan ja hyödyntää **väestöosinkoa**, jotta yhteiskunnista voidaan rakentaa selviytymiskykyisempiä ja osallistavampia ja edistää maailmanlaajuisen sitoumusten, kuten Yhdistyneiden kansakuntien **Agenda 2030 -toimintaohjelman kestävä kehityksen tavoitteiden** sekä **Pariisin ilmastositoumuksen**, lunastamisessa.

EU:n vastaus moninaisiin haasteisiin perustuu **Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa** vahvistettuihin perusarvoihin. EU:n tavoitteena on luoda vahvoja kumppanuuksia nykytilannetta varten, turvata seuraavien sukupolvien tulevaisuus ja edistää **sukupolvien välistä yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta**.

Toimintasuunnitelman **keskiössä on siirtyminen lapsuudesta aikuisuuteen**, ja koska kyseessä on **Euroopan nuorison teemavuoden**⁵ tuotos, sillä vahvistetaan **EU:n nuorisostrategian**⁶ kansainvälistä ulottuvuutta ja kehitetään edelleen **lasten oikeuksia koskevaa EU:n strategiaa**⁷, jolla edistetään mielekästä osallistumista ja voimaannuttamista varhaislapsuudesta lähtien.

Suunnitelma perustuu **ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevaan EU:n toimintasuunnitelmaan**⁸ ja **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin**⁹. Ensin mainitussa korostetaan, että nuorten on voitava osallistua tasavertaisesti, täysipainoisesti ja mielekkäällä tavalla julkiseen elämään ja politiikkaan. Nuorisotoimintasuunnitelmalla toteutetaan myös **sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevaa EU:n toimintasuunnitelmaa (GAP III)**¹⁰ panostamalla tyttöjen ja nuorten naisten voimaannuttamiseen.

Nuorisotoimintasuunnitelmalla tuetaan myös **YK:n nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagendan** täytäntöönpanoa ja nuorten roolia kestävä rauhan rakentamisessa ja edistetään näin oikeuden toteutumista, sovinnon aikaansaamista ja väkivaltaisten ääri liikkeen torjuntaa¹¹. Nuorisotoimintasuunnitelma on luonteeltaan maailmanlaajuinen, mutta sitä toteutetaan myös räätälöidyillä lähestymistavoilla, jotka on mukautettu tiettyjen alueiden, kuten EU:n laajentumis- ja naapuruuspolitiikan kohdemaiden, Afrikan, Lähi-idän, Latinalaisen Amerikan sekä Karibian, Aasian ja Tyynenmeren alueen, nuorten tarpeisiin ja olosuhteisiin.

Nuorilla on sanottavaa

⁴ [Neuvoston päätelmät nuorista ulkoisessa toiminnassa](#)

⁵ [Euroopan nuorison 2022 teemavuosi](#)

⁶ [EU:n nuorisostrategia](#)

⁷ [Lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia ja sitä tukevat 9 kesäkuuta 2022 annetut neuvoston päätelmät](#)

⁸ [Ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva EU:n toimintasuunnitelma](#)

⁹ [Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari](#)

¹⁰ [GAP III](#)

¹¹ YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat 2250 (2015), 2419 (2018) ja 2535 (2020).

Nuorisotoimintasuunnitelman laatimista edelsi **yli 220 sidosryhmän kuuleminen** eri puolilla maailmaa. Erityisesti kuultiin lasten ja nuorten oikeuksia ajavia järjestöjä. Suunnitelmalla vastataan nuorten oikeutettuun vaatimukseen saada osallistua aiempaa **jäsennellymmin** EU:n päätöksentekoprosesseihin. Vaatimus huomioitiin myös **Euroopan tulevaisuutta käsitelleen konferenssin**¹² tuloksissa.

Nuorten näkemyksiä kansainvälisissä kumppanuuksissa edustavan Youth Sounding Boardin¹³ mukaan nuoria ei tule nähdä aikuisten johtamien aloitteiden ”oheistoimijoina”. Nuoret ovat ryhmä, jolla on ainutlaatuisen kriittisiä näkökulmia ja osaamista, joita tarvitaan politiikan suunnittelussa ja harjoittamisessa, palvelujen tarjonnassa ja tutkimuksessa. Nuorten mielekkään osallistumisen tiellä oleviin esteisiin voidaan puuttua ainoastaan sellaisella toimintasuunnitelmalla, jonka laadintavaiheessa on jo pyritty ylittämään tällaiset esteet.

2. Tavoitteena strateginen kumppanuus nuorten kanssa EU:n ulkoisessa toiminnassa

Strategista kumppanuutta nuorten kanssa rakennettaessa EU:ta ohjaa neljä periaatetta:

- **Ihmisoikeuksiin ja sukupuolten tasa-arvoon perustuva lähestymistapa**

EU pyrkii edistämään lasten ja nuorten osallistumisoikeutta¹⁴ ja varmistamaan, että **ketään ei jätetä**. Se tekee sen puuttumalla eriarvoisuuteen ja rakenteellisiin esteisiin, **valtavirtaistamalla sukupuolten tasa-arvon ja syrjimättömyyden** ja soveltamalla **intersektionaalista lähestymistapaa**¹⁵.

- **osallistava lähestymistapa perustavanlaatuisen muutoksen aikaansaamiseksi**

Nuoret osallistuvat maa-, alue- ja globaalitasolla **EU:n ulkopolitiikan ja ohjelmasykliin kaikkiin vaiheisiin**, mikä on omiaan edistämään nuorten omavastuullisuutta ja toimien kestävyyttä.

- **nuorten osallistaminen**

Nuorten osallistumista kansalais-, talous-, sosiaali-, kulttuuri- ja poliittiseen elämään edistetään nuorille kohdennetuilla toimilla ja ottamalla nuorten näkökulmat ja tarpeet huomioon **kaikkien alojen ohjelmasuunnittelussa sekä toimintaperiaatteellisessa ja poliittisessa vuoropuhelussa**.

Esimerkiksi **humanitaarisella sukupuoli–ikä-indikaattorilla**¹⁶ varmistetaan, että eri sukupuolet ja ikäryhmät, myös nuoret, otetaan asianmukaisella tavalla mukaan ja että **EU:n rahoittama humanitaarinen apu** tavoittaa heidät.

- **näyttöön perustuva päätöksenteko ja vastuuvollisuus**

¹² [Euroopan tulevaisuuskonferenssi](#)

¹³ Raportti ”[Meaningful Inclusion of Youth: A Promising Future](#)”

¹⁴ [YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen](#) ja [ihmisoikeuksiin perustuvan EU:n lähestymistavan](#) mukaisesti.

¹⁵ [Intersektionaalinen lähestymistapa](#) asiaankuuluvien EU:n toimintakehysten eli GAP III:n, [hlbtq-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian](#), [EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman](#), [vammainen henkilöiden oikeuksia koskevan strategian](#) mukaisesti.

¹⁶ [Gender and age marker](#).

Nuorisotoimintasuunnitelman tavoitteena on parantaa nuoria koskevan datan saatavuutta ja laatua temaattisten ja maantieteellisten aukkojen paikkaamiseksi.¹⁷ Painopiste on 15–29-vuotiaissa. EU:n ulkoisen toiminnan seuranta- ja arviointikehystä parannetaan sisällyttämällä siihen aiempaa enemmän iän mukaan eriteltyjä tietoja, ottamalla käyttöön nuoria koskevia indikaattoreita ja edistämällä tiedonkeruuta sekä nuorisokeskeistä ja -johtoista tutkimusta.

3. Tuumasta toimeen: toimintapainotteisen agendan kolme pilaria

Nuorisotoimintasuunnitelmassa määritetään painopisteet ja päätavoitteet. Ne nojaavat kolmeen pilariin, jotka muodostavat EU:n nuorisostrategian perustan: **OSALLISTAMINEN**, **VOIMAANNUTTAMINEN** ja **YHTEYKSIEN LUOMINEN**.

EU suosii **Team Europe -lähestymistapaa**¹⁸ toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa ja tekee yhteistyötä tärkeimpien kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa kansallisella, alueellisella ja monenvälisellä tasolla.

3.1 OSALLISTAMISEEN tähtäävä kumppanuus

Nuoret haluavat ja ansaitsevat kokonaisvaltaisen lähestymistavan, jolla voidaan varmistaa heidän mielekäs, inklusiivinen ja tuloksellinen osallistumisensa. Osallistumista tukeva toimintaympäristö edellyttää turvallisten lapsille ja nuorille räätälöityjen tilojen ja mahdollisuuksien luomista. Samalla on annettava erilaisista lähtökohdista tuleville nuorille mahdollisuus osallistua demokraattiseen päätöksentekoon sekä lisättävä tietämystä ja parannettava päätöksentekijöiden valmiuksia työskennellä nuorten kanssa.

EU on sitoutunut lisäämään nuorten, erityisesti tyttöjen ja nuorten naisten, sekä nuorisotoimintasuunnitelman ja -järjestöjen kuulemistä ja johtajuutta EU:n prosesseissa sekä kaikilla hallinnon tasoilla alkaen kotimaan politiikasta aina monenvälisiin foorumeihin asti. Euroopan tulevaisuutta käsitelleen konferenssin eurooppalaiset kansalaispaneelit ovat hyvä esimerkki sukupolvien välisestä vuoropuhelufoorumista. Kolmannes paneelien jäsenistä oli (16–25-vuotiaita) nuoria.

3.1.1 Nuorten mielekäs osallistaminen EU:n ulkoiseen toimintaan

EU aikoo **tehostaa nuorten institutionaalista osallistamista**

- edistämällä nuorten osallistumista EU:n ulkoisten politiikkojen ja toimien **suunnitteluun, toteuttamiseen ja seurantaan** ja

¹⁷ Raportti ”[Patchwork: Mapping international data on youth](#)”, JRC.

¹⁸ [Team Europeen](#) kuuluvat EU, EU:n jäsenvaltiot – niiden täytäntöönpanovirastot ja julkiset kehityspankit mukaan luettuina – sekä Euroopan investointipankki (EIP) ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (EBRD).

- varmistamalla **nuorisoasioita koskevan vastuuvollisuuden lisäämisen strategisella ja osallistavalla viestinnällä**, jolla pyritään tavoittamaan nuoret, myös lapset, kaikessa moninaisuudessaan.

Nuorison institutionaalinen osallistaminen **toteutetaan** seuraavin keinoin:

- **EU-foorumi säännöllisen vuoropuhelun käymiseksi** nuorisojärjestöjen kanssa täydennyksenä **kehitysyhteistyön politiikkafoorumille**¹⁹; sen pääpiirteet määritellään yhteistyössä nuorisojärjestöjen kanssa vuoteen 2023 mennessä;²⁰
- vuonna 2021 perustettu **kansainvälisiä kumppanuuksia koskeva Youth Sounding Board**²¹ neuvoo Euroopan komissiota nuorten osallistumisesta ulkoiseen toimintaan;
- **nuorisojärjestöjen pakolliset kuulemiset naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa (NDICI – Globaali Eurooppa)**²² ohjelmasuunnittelussa;
- **maakohtaiset etenemissuunnitelmat EU:n vuorovaikutukselle kansalaisyhteiskunnan kanssa**; suunnitelmissa on otettava huomioon nuorisonäkökulma ja varmistettava, että nuorisojärjestöjen osallistuminen on mielekästä;
- **nuoria edustavat neuvontaelimet**, jotka neuvovat EU:n edustustoja maakohtaisissa painopisteissä; vuoteen 2027 mennessä tällainen elin on useimmissa kumppanimaissa;
- **EU:n henkilöstön institutionaalisten valmiuksien ja asiantuntemuksen parantaminen** sen osalta, miten työskennellä nuorten kanssa ja heidän hyväkseen, sekä lastensuojelun alalla; vuoteen 2024 mennessä 80 prosentissa EU:n edustustoista toimii nuorisoasioiden yhteyspiste.

3.1.2 Nuorten osallistamisen parantaminen alueellisella ja monenvälisellä tasolla

Viime vuosina nuoret ovat ajaneet entistä aktiivisemmin monenvälisiä ratkaisuja globaaleihin ongelmiin.

- Edistetään **nuorten mielekästä osallistumista monenväliseen päätöksentekoon** YK:n pääsihteerin **Our Common Agenda -raportin**²³ pohjalta ja tuetaan **YK:n nuorisoasiain toimiston**²⁴ perustamista.
- Otetaan nuoret mukaan keskusteluihin **aluetason kumppanuuksista ja yhteistyöstä** esimerkiksi EU:n suhteissa Afrikan, Aasian, Latinalaisen Amerikan ja Karibian, naapuruusalueen²⁵, Välimeren ja Persianlahden maiden kanssa.

¹⁹ [Kehitysyhteistyön politiikkafoorumi](#) (englanninkielinen sivusto).

²⁰ Myöhemmin perustettavan EU:n lasten osallistumisfoorumin kanssa voitaisiin pyrkiä synergioihin ja vaihtaa parhaita käytäntöjä.

²¹ [Youth Sounding Board](#)

²² [Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa](#)

²³ [Our Common-Agenda](#), YK.

²⁴ [YK:n päätöslauselma A/RES/76/306](#).

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi **EU aikoo käynnistää**

- **nuorisodelegaattien EU@UN -ohjelman**, jolla tuetaan naisten ja miesten tasapuolista sekä moninaista nuorten osallistumista monenvälisillä foorumeilla ja parannetaan heidän valmiuksiaan vaikuttaa monenväliseen päätöksentekoon. EU aikoo käydä nuorten kanssa virallista vuoropuhelua osana naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan sekä vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen osapuolina olevien valtioiden konferenssin toimintaa ja helpottaa koordinoitua YK:n ilmastopuitesopimukseen, YK:n ympäristökokoukseen ja muihin monenvälisiin prosesseihin osallistuvien EU:n nuorisodelegaattien välillä;
- **Afrikan unionin (AU) ja EU:n nuorisolaboratorion**, jolla parannetaan nuorten kanssa käytävää vuoropuhelua Afrikan ja EU:n kumppanuudesta²⁶ tukemalla Afrikan, Euroopan ja maahanmuuttajayhteisöjen nuoria ja nuorisjärjestöjä ratkaisujen etsimisessä globaaleihin haasteisiin.

EU tukee edelleen nuorten osallistamista alueellisella ja monenvälisellä tasolla myös seuraavilla, jo käynnissä olevilla aloitteilla:

- **Young Mediterranean Voices** -ohjelma, jolla tuetaan nuorten yhteistyötä julkisissa asioissa sekä paikallisissa ja alueellisissa muutosaloitteissa Välimeren molemmin puolin; myös Erasmus+ -ohjelmasta tuetaan nuorisoihin liittyvien valmiuksien kehittämistä Länsi-Balkanilla ja eteläisen Välimeren alueella;
- **EU4Youth-ohjelma**, jolla edistetään nuorten osallistumista ja johtajuutta päätöksenteossa osana itäistä kumppanuutta²⁷, erityisesti Ukrainassa;
- **nuorten Eurooppa-lähettiläiden verkosto** Länsi-Balkanilla ja itäisen kumppanuuden maissa sekä **hyväntahdonlähettiläät** eteläisellä naapurisuusalueella;
- nuorten osallistamisen edistäminen **Välimeren alueen uuden toimintaohjelman**²⁸ puitteissa erityisesti Välimeren unionin nuorisostrategian 2030 pohjalta sekä **EU:n ja Persianlahden alueen strategiseen kumppanuuteen**²⁹;
- nuorten ottaminen mukaan tuleviin alueellisiin prosesseihin Aasiassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella tai muilla alueilla. Yksi esimerkki tällaisesta on **EU:n ja ASEANin nuorten johtajien foorumi**;
- nuorten ottaminen mukaan **EU:n makroaluestrategioiden** hallintoon ja niiden puitteissa käytävään poliittiseen vuoropuheluun sekä **Interreg-ohjelmat**, joiden päätöksentekoon nuoria osallistetaan ja joilla rahoitetaan nuorisotoimia ja edistetään ohjelman nuorisaloitetta³⁰;

²⁵ [EU:n naapuruuspolitiikka ja laajentuminen](#) (englanninkielinen sivusto).

²⁶ [Afrikan ja EU:n kumppanuus](#) ja [EU:n ja AU:n kuudes huippukokous](#) (englanninkieliset sivustot).

²⁷ [EU:n itäinen kumppanuus](#) (englanninkielinen sivusto).

²⁸ [Uusi Välimeren alueen toimintaohjelma](#) ja [Välimeren unionin nuorisostrategia 2030](#) (englanninkielinen sivusto).

²⁹ [Strateginen kumppanuus Persianlahden alueen kanssa](#).

³⁰ [EU:n makroaluestrategiat](#) (englanninkielinen sivusto), [nuorten julistus](#), [Interreg Volunteer Youth -aloite](#) (englanninkielinen sivusto).

3.1.3 Suotuisa toimintaympäristö nuorten kansalaisvaikuttamiselle ja politiikkaan osallistumiselle

Nuorten ja lasten osallistuminen virallisiin poliittisiin prosesseihin on edelleen vähäistä kaikkialla maailmassa, mikä johtuu rakenteellisista esteistä, kulttuurisista vinoumista ja demokraattisiin instituutioihin kohdistuvan luottamuksen rapautumisesta.³² Vaatimus nuorten ihmisoikeuksien suojelusta ja täysipainoisesta tunnustamisesta on olennainen osa **hyvää hallintoa, demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksia** koskevaa EU:n toimintaa kumppanimaissa. Näihin oikeuksiin luetaan sanan- ja yhdistymisvapaus sekä osallistuminen julkiseen elämään ja politiikkaan ja erityisesti vilpittömiin, osallistaviin, esteettömiin, läpinäkyviin ja rauhanomaisiin vaaleihin.

EU:n toimien tavoitteena on

- edistää **kumppanimaiden kanssa käytävää poliittista vuoropuhelua lasten ja nuorten osallistamisesta ja osallistumisesta**
- edistää **nuorten ottamista mukaan kansallisten viranomaisten kanssa käytävään poliittiseen ja toimintaperiaatteelliseen vuoropuheluun**³³
- varmistaa **tyttöjen mielekäs osallisuus, osallistuminen ja johtajuus** päätöksenteossa
- parantaa **kansallisen tason valmiuksia** tehdä työtä nuorten kanssa ja nuorten hyväksi ja tukea **kansallisia nuorisopolitiikan kehyksiä** sukupolvien välisen **oikeudenmukaisuuden ja vuoropuhelun periaatteen** mielessä pitäen
- tukea **nuorten kansalaistoimintaa, vapaaehtoistyötä ja johtajuutta**
- kampanjoida sen puolesta, että **nuoria otetaan puolueiden ehdokaslistoille** sellaisiin asemiin, joihin he voivat tosiasiallisesti tulla valituiksi, ja sen puolesta, että heidän valmiutensa asettua ehdolle paranevat
- parantaa **kansallisten henkilöasiakirjojen saamista ja äänestäjien rekisteröintiä**, jotta varmistetaan äänioikeuden toteutuminen
- parantaa **nuorisoaktivistien ja ihmisoikeuspuolustajien**, myös hlbtiq-henkilöiden oikeuksien puolesta kampanjoivien, suojelua sekä torjua

³¹ [Demokratiahuippukokous](#) (englanninkielinen sivusto).

³² Raportti ”[Youth and satisfaction with democracy](#)”.

³³ Esimerkiksi arktista aluetta koskevalla EU:n politiikalla edistetään poliittisten päättäjien vuoropuhelua arktisen alueen nuorten kanssa. Tavoitteena on lisätä tietämystä arktisen alueen nykyisistä haasteista, osallistaa nuoret EU:n strategian toteuttamiseen ja varmistaa sen kestävyys.

rasistisia narratiiveja, vihapuhetta ja disinformaatiota verkossa, sananvapautta rajoittamatta.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi **EU aikoo käynnistää**

- nuoret ja naiset demokratiassa -aloitteen, jolla edistetään poliittista moniarvoisuutta ja demokraattisten prosessien osallistavuutta parantamalla nuorten ja naisten osallistumista julkisen elämän kaikkiin osa-alueisiin. Nuorten roolia puolueissa ja parlamenteissa vahvistetaan valmiuksien kehittämisen, verkostoitumisen, vertaisoppimisen ja mentoroinnin avulla. Aloitteella tuetaan ruohonjuuritason järjestöjä ja nuorisoaktivisteja, jotka valvovat instituutioita, torjuvat korruptiota, harjoittavat vaalitarkkailua, kampanjoivat demokraattisten uudistusten puolesta, tekevät kansalaiskasvatustyötä sekä edistävät äänioikeutta, yhdistymisvapautta ja ihmisoikeuksia.

EU myös edistää edelleen nuorten kansalaisvaikuttamista ja politiikkaan osallistumista kumppanimaissa myös seuraavilla, jo käynnissä olevilla aloitteilla:

- **Uudella ihmisoikeuspuolustajia koskevalla EU:n mekanismilla** torjutaan nuoriin ihmisoikeuspuolustajiin ja aktivisteihin kohdistuvia uhkia.
- **Global Campus on Human Rights -verkosto** toimii kansainvälisesti merkittävänä ihmisoikeuksien koulutuskeskuksena.
- **Nuorisopolitiikan laboratoriot** naapuruusalueella, Länsi-Balkanilla³⁴ ja EU:n ulkopuolisissa Länsi-Euroopan maissa edistävät innovatiivisia tapoja ottaa nuoret mukaan politiikasta käytävään vuoropuheluun, laatia nuorisopolitiittisia toimia yhdessä nuorten kanssa ja seurata niiden täytäntöönpanoa sekä tehostaa nuorten osallistumismekanismeja.
- **Erasmus+ -ohjelmalla**³⁵ tuetaan nuorisovetoisia aloitteita Turkissa, Länsi-Balkanilla ja naapuruusalueen maissa.
- **EUROsocial+ -ohjelmaan** perustuvilla inhimillisen kehityksen aloitteilla tuetaan Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen politiikkatoimia, joilla ne pyrkivät ottamaan nuoret mukaan toimintaan, jolla parannetaan terveydenhuollon ja koulutuksen saatavuutta, työmarkkinoille pääsyä, hyvää hallintoa ja politiikkaan osallistumista.

3.1.4 Nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagendan toteuttamisen edistäminen

EU ja sen jäsenvaltiot antavat täyden tukensa YK:n turvallisuusneuvoston kolmelle peräkkäiselle päätöslauselmalle nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagendasta ja niiden maailmanlaajuiselle täytäntöönpanolle. Kesäkuussa 2020 annetuissa neuvoston päätelmissä nuorista ulkoisessa toiminnassa EU:n jäsenvaltiot korostivat tarvetta ottaa nuoret aktiivisesti ja osallistavasti mukaan toimiin, joilla rakennetaan kestävää rauhaa, edistetään oikeuden toteutumista ja sovinnon aikaansaamista sekä torjutaan väkivaltaisia ääriilijkeitä. EU on sitoutunut toimimaan turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2250 esitetyillä osa-alueilla,

³⁴ [EU:n yhteistyö Länsi-Balkanin kanssa](#) (englanninkielinen sivusto).

³⁵ Asiakirja "[Erasmus+ funded under external action instruments](#)".

joita ovat osallistuminen, suojelu, ennaltaehkäisy, kumppanuudet sekä aseistariisunta, demobilisaatio ja yhteiskuntaan uudelleen sopeuttaminen. Tämä on entistä tärkeämpää maailman eri konfliktialueilla, erityisesti Afrikassa ja Lähi-idässä, sekä Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan johdosta.

EU:n toimien tavoitteena on

- tukea nuorten **osallistavaa ja mielekästä osallistumista** kansallisiin ja kansainvälisiin mekanismeihin, joilla edistetään kestävän rauhan rakentamista ja konfliktien ratkaisemista
- edistää osallistavia kumppanuuksia **nuorten rauhanrakentajien** kanssa ja niiden kesken sekä tukea **nuorten osallistumista ja johtajuutta rauhanrakentamisessa**
- lisätä **tukea tytöille ja nuorille naisille epävakaisissa ja konflikteista kärsivissä maissa** naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman mukaisesti
- syventää nuorisoulottuvuutta **rauhanvälitystoiminnassa** muun muassa laatimalla konkreettisia ohjeita ja kehittämällä valmiuksia
- lisätä nuorisoon, rauhaan ja turvallisuuteen liittyvää yhteistyötä **kansainvälisten järjestöjen kanssa** ja sisällyttää kyseiset teemat konfliktinestosta, sovittelusta ja turvallisuusalan uudistamisesta käytäviin vuoropuheluihin
- laatia aloitteita väkivaltaisten ääriliikkeiden, erityisesti **verkossa tapahtuvan radikalisoitumisen**³⁶, torjumiseksi
- suojella lapsia aseellisissa konflikteissa, ehkäistä väkivaltaa (myös seksuaaliväkivaltaa) ja lopettaa se, edistää kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista, tarjota psykososiaalista tukea ja mahdollisuuksia lapsiystävälliseen oikeudenkäyttöön sekä apua ilman huoltajaa oleville tai huoltajastaan eroon joutuneille lapsille, myös Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan yhteydessä.

Nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagendan toteuttamiseksi EU aikoo

- hyödyntää tarkoituksenmukaisia **monenvälisiä foorumeita**, kuten YK:ta, edistääkseen nuorten osallisuutta sekä nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagendan toteuttamista;
- **parantaa nuorisonäkökulman huomioimista** EU:n konfliktien varhaisvaroitusjärjestelmässä ja konfliktianalyyseissä niin, että kiinnitetään huomiota sukupolvien väliseen dynamiikkaan ja konkreettisiin ennaltaehkäisytoimiin;
- sisällyttää **nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagendan EU:n poliittisiin vuoropuheluihin**;
- laatia konkreettisia **ohjeita nuorten roolista EU:n rauhanvälitystoiminnassa**;
- tarkistaa **lapsia aseellisten selkkausten yhteydessä käsitteleviä EU:n suuntaviivoja** ja saattaa ne ajan tasalle, jotta voidaan tehostaa EU:n toimia aseellisista konflikteista kärsivien lasten suojelemiseksi;

³⁶ [Neuvoston päätelmät terrorismin ja väkivaltaisten ääriliikkeiden ehkäisemisestä ja torjunnasta](#)

- **parantaa nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagendaan liittyviä EU:n henkilöstön valmiuksia** esimerkiksi osana konfliktinesto- ja sovittelukoulutusta Euroopan ulkosuhdehallinnossa;
- sisällyttää nuoriso-, rauha- ja turvallisuusnäkökulma **konfliktinesto- ja kriisinhallintatoimiin**;
- **tehdä yhteistyötä paikallisyhteisöjen ja kansalaisjärjestöjen kanssa** sellaisten strategioiden laatimiseksi, joilla tuetaan lasten ja nuorten myönteistä roolia rauhan edistämisessä;
- tukea osana **Persianlahden alueen kanssa solmittua strategista kumppanuutta** tutkimus- ja koulutusaloitteita, joilla edistetään alueen turvallisuutta ja vakautta;
- tukea radikalisoitumisen torjuntaa koskevan **”Extremely together” -aloitteen** täytäntöönpanoa sekä **nuorisoverkostojen ja G5 Sahel -ryhmän toimeenpanevan sihteeristön** parhaillaan tehtävää yhteistyötä Afrikassa.

3.2 VOIMAANNUTTAMISEEN tähtäävä kumppanuus

Nuoret voimaantuvat, kun he saavat äänensä kuuluviin ja heidän elämäänsä vaikuttavaan **eriarvoisuuteen** puututaan.

3.2.1 Koulutuksen muuttaminen

Laadukas koulutus ja elinikäinen oppiminen ovat perusihmisoikeuksia ja mahdollistavat yhdenvertaisuuden, aktiivisen kansalaisuuden ja kestäväen toimeentulon.

Liian monilla lapsilla ja nuorilla, varsinkin tyttöillä ja kriisien koettelemilla lapsilla ja nuorilla, ei ole edelleenkään yhdenvertaisia mahdollisuuksia saada maksutonta ja laadukasta koulutusta. Sukupuoleen perustuva syrjintä, konfliktit, humanitaariset hätätilanteet, väkivalta, köyhyys sekä opettajien ja koulujen puute ovat suurimpia syitä sille, että miljoonat lapset joutuvat keskeyttämään koulunkäynnin ennen aikojaan. Monet heistä pakotetaan lapsityöhön³⁷, nykyajan orjuuteen³⁸, kuten pakkotyöhön tai -avioliittoon, monet tulevat raskaaksi³⁹ tai rekrytoidaan lapsisotilaiksi. Haavoittuvassa asemassa olevat nuoret, maan sisäiset pakolaiset, vähemmistöt ja vammaiset jäävät usein koulutuksen ulkopuolelle.

³⁷ Lapsityövoiman piirissä on 160 miljoonaa 5–17-vuotiasta, puolet heistä vaarallisessa työssä, [ILO/Unicef](#) (englanninkielinen sivusto).

³⁸ ILO:n määritelmän mukaan nykyaikainen orjuus määritellään kahden osatekijän eli pakkotyön ja pakkoavioliiton kautta. [ILO:n/IOM:n vuonna 2022 tekemän pakkotyötä koskevan arvion](#) mukaan pakkotyössä on yli 3,3 miljoonaa lasta.

³⁹ Kouluikäisistä (perus- ja keskiaste) tytöistä 127 miljoonaa ei käy koulua, [Unesco](#) (englanninkielinen sivusto).

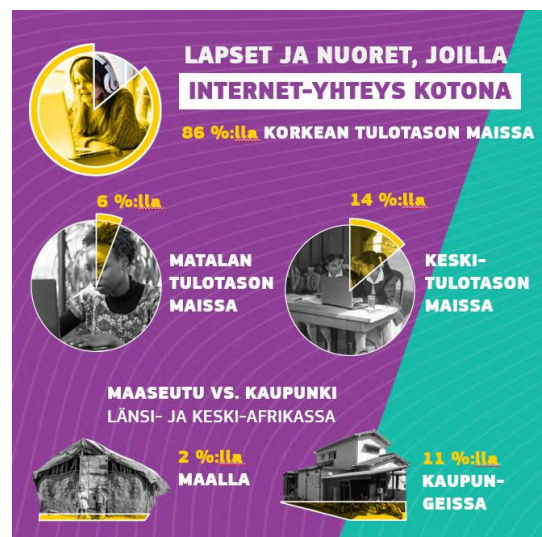
Covid-19-pandemia on pahentanut koulutusjärjestelmien entuudestaan vakavia puutteita ja haurautta, myös digitaalista kahtiajakoa⁴⁰. On olemassa todellinen vaara, että kokonainen sukupolvi joutuu heikkenevien mahdollisuuksien kierteeseen.

EU pyrkii selättämään oppimiskriisin ja edistämään yhdenvertaisia mahdollisuuksia saada maksutonta ja laadukasta koulutusta perusasteesta korkea-asteen koulutukseen. EU:n tavoitteena on osoittaa **vähintään 10 prosenttia** Globaali Eurooppa -välineen **kokonaisrahoituksesta koulutukseen** Saharan eteläpuolisessa Afrikassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella, Aasiassa ja Tyynenmeren alueella, **myös Global Gateway⁴¹-investoinnein**.

Lisäksi EU osoittaa **10 prosenttia humanitaarisen avun määrärahoistaan koulutukseen hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä**, millä pyritään tavoittamaan kaikkein syrjäytyneimmät lapset ja nuoret, myös aseellisissa konflikteissa ja pakolaisleireillä.⁴²

EU:n toimien tavoitteena on

- tukea **näyttöön perustuvia koulutusalan uudistuksia** kumppanimaissa niin, että painopisteinä ovat koulutuksen saatavuus, yhdenvertaisuus, osallistavuus, laatu, hallinto, sukupuolijärjestelmää muuttavat ohjelmat ja rahoitus, sekä toteuttaa toimia **koulutuksen muuttamista käsitelleen YK:n huippukokouksen 2022⁴³ johdosta**
- edistää **tyttöjen koulutusta**, jotta saavutetaan yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen
- tukea kaikille nuorille, etenkin syrjäytyneille nuorille, hlbtq-nuorille ja vammaisille nuorille, suunnattua kokonaisvaltaista seksuaalikasvatusta
- **lopettaa lapsityövoiman käyttö** soveltamalla komission nollatoleranssilinjaa, lainsäädännön⁴⁴ avulla sekä toteuttamalla korjaavia ja ehkäiseviä toimenpiteitä, joihin kuuluu muun muassa lapsityöntekijöiden ohjaaminen takaisin koulunpenkille Durbanin toimintakehotuksen⁴⁵ mukaisesti
- varmistaa **turvallinen ja laadukas koulutus humanitaarisissa kriiseissä**, minimoida kriisien vaikutukset koulunkäyntioikeuteen ja tukea viranomaisia koulutuspalvelujen uudelleenkäynnistämisessä kriisin aikana tai sen jälkeen

⁴⁰ [Unicefin selvitys lasten ja nuorten mahdollisuuksista internetin käyttöön kotona](#) (englanninkielinen sivusto).

⁴¹ [Global Gateway -strategia](#).

⁴² [Tiedonanto koulutuksesta hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä](#).

⁴³ [Koulutuksen muuttamista käsittelevä YK:n huippukokous 2022](#) (englanninkielinen sivusto).

⁴⁴ [Ehdotus asetukseksi pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kieltämisestä unionin markkinoilla](#).

⁴⁵ [Durbanin toimintakehotus](#) (englanninkielinen sivusto).

- panostaa **opettajiin**, jotta voidaan parantaa lasten ja nuorten oppimistuloksia ja sosioemotionaalista kehitystä
- edistää **yksityis- ja työelämässä 2000-luvulla tarvittavia taitoja**, muun muassa kansalaiskasvatusta, media- ja kulttuurilukutaitoa sekä ilmastonmuutokseen ja ympäristöön liittyvää osaamista⁴⁶
- investoida **laadukkaaseen ja osallistavaan digikoulutukseen** sen varmistamiseksi, että nuorilla ja opettajilla on digitaaliset perustaidot sekä mahdollisuus hankkia ammatillisia toiveitaan vastaavaa erikoisdigiosaamista⁴⁷ ja kehittää disinformaation torjuntavalmiuksiaan, mihin kuuluu myös **kohtuuhintaisen, vakaan ja nopean internetin saatavuuden** parantaminen⁴⁸;

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi **EU aikoo**

- lisätä **rahoitusta, toimintaperiaatteellista vuoropuhelua ja teknistä apua** kumppanimaiden toimien tukemiseksi kestävän kehityksen hyvää koulutusta koskevan tavoitteen 4 saavuttamiseksi⁴⁹.

EU aikoo myös **edelleen tukea koulutuksen muutosta**

- käynnistämällä uuden **Afrikassa toteutettavan alueellisen opettajankoulutusohjelman**, jonka tavoitteena on houkutella nuoria opettajan ammattiin;
- tarjoamalla tukea **Global Partnership for Education -aloitteelle**⁵⁰ ja **Education Cannot Wait -aloitteelle**⁵¹, joilla voimaannutetaan tyttöjä, nuoria ja haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä koulutuksen avulla;
- investoimalla **virallisiin ja epävirallisiin oppimismahdollisuuksiin humanitaarisissa hätätilanteissa** EU:n ohjelmilla lievennetään koulutuksen keskeytymistä ja lasten psykososiaalisen kehityksen häiriöitä kriisialueilla esimerkiksi Sahelissa, Etiopiassa, Afganistanissa, Bangladeshissa, Syyriassa ja Jemenissä;
- tukemalla **vahingoittuneiden koulujen kunnostamista Ukrainassa**;
- hyödyntämällä pitkäaikaisia koulutuksen tukemiseen tähtääviä EU:n toimia konfliktiolosuhteissa ja ottamalla opiksi kokemuksista, joita on saatu hiljattain Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen yhteydessä toteutetuista tukitoimista, tekemällä yhteistyötä kumppanimaiden ja humanitaaristen järjestöjen kanssa, jotta voidaan **helpottaa lasten ja nuorten pakolaisten mahdollisuuksia saada koulutusta** ja osallistua asiaankuuluviin EU:n ohjelmiin vastaanottavassa maassa.

⁴⁶ Eurooppalaisten koulujen malli tarjoaa hyviä esimerkkejä, joita voitaisiin käyttää maailmanlaajuisesti.

⁴⁷ [European Digital Competence Framework for Citizens](#) (kansalaisille tarkoitettu eurooppalainen digitaalisten taitojen puitekehys).

⁴⁸ [Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma](#) (englanninkielinen sivusto).

⁴⁹ Koulutus on painopisteenä 80:ssä EU:n kumppanimaiden monivuotisessa maaohjelmassa.

⁵⁰ [Global Partnership for Education](#)

⁵¹ [Education Cannot Wait](#)

3.2.2 Nuorten taloudellisten mahdollisuuksien parantaminen

Nuorten voimaannuttaminen on tiiviisti kytköksissä **laadukkaiden työpaikkojen luomiseen**, epävarmojen ja epävakaiden tulojen torjumiseen sekä mahdollisuuksiin toimia itsenäisenä ammatinharjoittajana tai yrittäjänä. Toisaalta on edistettävä sukupuolten tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä ja rajoitettava **aivovuotoa**.

EU:n toimien tavoitteena on

- tukea nuorten **osallistumista taloudelliseen päätöksentekoon ja työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun**, jotta **nuorten tarpeet** voitaisiin huomioida **investointi- ja liiketoimintaympäristöissä** nykyistä **paremmin**
- edistää **ihmisarvoista työtä koskevaa ohjelmaa**⁵², jossa nuorille annetaan tietoa työntekijöiden perusoikeuksista ja kumppanimaita tuetaan **sosiaaliturvan ja aktiivisten työmarkkinatoimenpiteiden** kehittämisessä
- edistää **nuorten työllistävyyttä** tukemalla kumppanimaiden pyrkimyksiä parantaa ammatillista koulutusta ja mukauttaa koulutusjärjestelmät vastaamaan paremmin työmarkkinoiden mahdollisuuksia
- tukea **nuorten yrittäjyyttä sekä nuorisovetoisia mikro- ja pk-yrityksiä** niin, että etusijalle nostetaan nuoret naiset
- tarjota nuorille vihreitä taitoja ja tukea **nuorten säällistä työllistymistä ja yrittäjyyttä vihreässä taloudessa**, esimerkiksi uudistuvan maatalouden ja kestävän maatalouselintarviketeollisuuden aloilla
- edistää **ylisukupolvista oppimista** työpaikoilla
- edistää kestävää, sukupuolisensitiivistä ja vastuullista **yrityskulttuuria** ja -hallintoa ja varmistaa, että ympäristö- ja ihmisoikeuksia kunnioitetaan kaikilta osin⁵³
- helpottaa **nuorten siirtymistä viralliseen talouteen** ja ulottaa **sosiaalinen suojelu** koskemaan epävirallista työtä tekeviä nuoria
- tukea **lapsityön pahimpia muotoja koskevaa yleissopimusta**⁵⁴ auttamalla EU:n ulkopuolisia maita toteuttamaan lapsityövoiman käytön vastaisia toimintasuunnitelmia
- sisällyttää **nuorten työllistymisvaikutusten arvioinnit** ohjelmiin, joilla tuetaan maatalousekologiaa sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta, ja huomioimaan ne myös **Global Gateway -investoinneissa**.

⁵² [Tiedonanto ihmisarvoisesta työstä kaikkialla maailmassa](#)

⁵³ [Ehdotus direktiiviksi yritysten kestävästä toiminnasta koskevasta huolellisuusvelvoitteesta](#)

⁵⁴ [Yleissopimus 182/1999](#)

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi **EU aikoo käynnistää**

- Afrikassa alueellisen **Team Europe -aloitteen**, jossa on kyse mahdollisuuksiin perustuvasta osaamisesta ja ammatillisesta koulutuksesta, jotta voidaan edistää julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksista saatujen kokemusten vaihtamista, jotta nuoret voisivat löytää työtä;
- **nuorisotakuun** toteuttamisen noudattaen EU:n mallia, jolla parannetaan siirtymistä koulusta työelämään **Länsi-Balkanilla**⁵⁵, ja selvittää vastaavien järjestelmien käyttöönottoa itäisen kumppanuuden alueella ja Pohjois-Afrikassa.

EU tukee **nuorten työllistymistä ja yrittäjyyttä** myös seuraavilla, jo käynnissä olevilla aloitteilla:

- valmiuksia kehittävät **Erasmus+ -ohjelman** hankkeet, joilla edistetään ammatillisen koulutuksen saatavuutta ja sen kykyä vastata tarpeisiin laajentumis- ja naapuruuspolitiikan kohdemaissa, Saharan eteläpuolisessa Afrikassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella;
- viranomaisille Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan maissa annettava tuki, jolla työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret (nk. NEET-nuoret), erityisesti naiset, saadaan takaisin koulutuksen piiriin ja työmarkkinoille; työllisyyttä ja työvoimaa käsittelevässä Välimeren unionin alueellisessa foorumissa ja sen vuodet 2022–2025 kattavassa toimintasuunnitelmassa keskitytään NEET-nuoriin ja kehitetään ”käytäntöyhteisöjen” hyödyntämistä;
- EU:n aloitteet, joilla tuetaan nuorten yrittäjyyttä ja parannetaan **nuorisovetoisten yritysten** mahdollisuuksia saada rahoitusta. Esimerkkejä tällaisista hiljattain käynnistetyistä aloitteista ovat **Team Europe -aloite investoinneista nuorten yrityksiin Afrikassa, Afrikan ja Euroopan välinen digitaalinen innovointisilta** (Digital Innovation Bridge), **itäisen kumppanuuden uusi nuorisodiili** (New Deal for Youth) ja **työllisyyttä ja yrittäjyyttä koskeva EU4Youth-mekanismi**;
- **Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussan** innovatiiviset investointijärjestelyt, esimerkiksi **riskinjakoväline NASIRA**, joilla vastataan nuorten erityistarpeisiin yhteistyössä kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa;
- **lapsityövoiman käytön lopettamista koskeva EU:n maailmanlaajuinen toimi**, jolla tehostetaan työsuojelutarkastusjärjestelmiä lapsityövoiman käyttöä koskevien lakien valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi;
- **Euroopan koulutussäätiön**⁵⁶ työ, jolla tuetaan kumppanimaita inhimillisen pääoman vahvistamiseksi sekä **ammattikoulutusjärjestelmien laadun**

⁵⁵ [Nuorisotakuu](#)

parantamiseksi; Keski-Aasiassa toteutettava **DARYA** on esimerkki ohjelmasta, jolla koulutus- ja työllistymisjärjestelmistä pyritään tekemään parempia ja osallistavampia;

- **eurooppalainen oppisopimusyhteenliittymä**, jolla parannetaan oppisopimuskoulutuksen laatua, sekä **Erasmus nuorille yrittäjille -ohjelma**⁵⁷, joka tarjoaa mahdollisuuden yrittäjyyteen liittyvän tietämyksen vaihtamiseen laajentumisalueella.

3.2.3 Nuorten valmiuksien parantaminen kestävän kehityksen sekä vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen edistämiseksi

Ruohonjuuritasolla nuorilla on usein **keskeinen rooli innovatiivisten ratkaisujen ja käyttäytymisen muuttamisen edistämisessä sekä ratkaisujen käytännön soveltamisen ja käytösmallien omaksumisen vauhdittamisessa**. Heidän on kuitenkin kehitettävä taitojaan ja verkostojaan sekä voitava tehdä tietoon perustuvia valintoja, toimia turvallisessa digiympäristössä ja saada rahoitusta, jotta he voisivat jalostaa ideansa muutosvoimaisiksi aloitteiksi.

EU:n toimien tavoitteena on

- **lisätä nuorisojärjestöjen rahoitusta** ja parantaa niiden valmiuksia
- tarjota resursseja nuorisovetoisten **innovatiivisten ja kestävien ratkaisujen** kehittämiseen ja laajentamiseen
- tukea **nuorten yhteiskunnallista yrittäjyyttä**⁵⁸ liiketoimintamallina, jossa taloudellinen edistys ja kestävyys sovitetaan yhteen
- mahdollistaa nuorten osallistuminen **ilmastoa, ympäristöä ja katastrofiriskien vähentämistä koskevaan päätöksentekoon ja toimintaperiaatteellisiin vuoropuheluihin**
- edistää **tyttöjen ja naisten osallistumista ja johtajuutta**, jotta voidaan varmistaa sukupuolinäkökohdat huomioon ottavat strategiat kysymyksissä, jotka koskevat ympäristöä, ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista, vesihuolto mukaan lukien
- lisätä **nuorten, varsinkin tyttöjen, osallistumista digitalisaatioon** ja tukea myönteisiä ja turvallisia digitaalisia toimintaympäristöjä edistämällä **eurooppalaista julistusta digitaalisen vuosikymmenen digitaalisista oikeuksista ja periaatteista**⁵⁹ ja **Parempaa internetiä lapsille -strategiaa (BIK+)**⁶⁰, mukaan lukien nuorisotoiminta sekä valmiuksien kehittämiseksi annettava tuki
- edistää **nuorisoystävällisten digivälineiden** käyttöä tietämyksen lisäämiseksi luontokriisistä esimerkiksi **pölyttäjäpuiston (Pollinator Park)**⁶¹ avulla.

⁵⁶ [Euroopan koulutussäätiö](#) (englanninkielinen sivusto).

⁵⁷ [Erasmus nuorille yrittäjille](#)

⁵⁸ [Yhteisötalouden toimintasuunnitelma](#)

⁵⁹ [Digitaalisia oikeuksia ja periaatteita koskeva eurooppalainen julistus](#) (englanninkielinen sivusto).

⁶⁰ [Uusi eurooppalainen Parempi internet lapsille -strategia \(BIK+\)](#)

⁶¹ [Pollinator Park](#).

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi EU aikoo käynnistää

- **rahaston nuorten voimaannuttamiseksi** eli kokeiluhankkeen, jolla tuetaan ruohonjuuritason nuorisjärjestöjä ja nuorisovetoisia aloitteita. Rahaston yleisenä tavoitteena on edistää nuorten osallistumista kestävän kehityksen tavoitteisiin omissa yhteisöissään. Siihen sisältyy kaksi aihekohtaista osiota, joilla edistetään ympäristöä ja ilmastonmuutosta koskevia nuorisotoimia sekä haavoittuvassa asemassa olevien ja syrjäytyneiden nuorten osallistamista. Se tarjoaa aiempaa joustavammalla ja helpommin saatavilla olevalla tavalla nuorisolle räätälöityjä, pienimuotoisia rahoitusjärjestelyjä ja kiihdytintyyppistä tukea vaikuttavien aloitteiden (esim. koulutus, vertaisoppiminen, mentorointi, verkostoituminen, vaikuttaminen) laajentamiseksi. Nuoret otetaan mukaan ohjelman hallinnointiin, myös sen seurantaan ja sitä koskevaan raportointiin.

EU tarjoaa nuorisjärjestöille rahoitusta ja tukea valmiuksien kehittämiseen myös seuraavin keinoin:

- kansalaisjärjestöille tarkoitettu temaattinen ohjelma NDICI – Globaali Eurooppa -välineestä
- **Erasmus+ -ohjelma**
- **EU4Youth-ohjelma.**

3.2.4 Terveys, psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin sekä seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon ja niihin liittyvien oikeuksien saatavuuden tukeminen

Terveys ja hyvinvointi ovat edellytys sille, että nuoret voivat hyödyntää koko potentiaalinsa ja osallistua aktiivisesti yhteiskuntaelämään. Heillä on valtavia haasteita terveyspalvelujen ja -tiedon saannissa, myös seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien sekä mielenterveyden osalta. Covid-19-pandemia ja konfliktit ovat heikentäneet tilannetta entisestään. Mielenterveyteen vaikuttaa myös ilmastonmuutokseen, pitkittyneisiin sotiin, pakkomuuttoon, rasismiin ja disinformaatioon liittyvä tulevaisuudennäkymien kaventuminen.

EU:n toimien tavoitteena on

- **kehittää terveydenhuoltojärjestelmiä, torjua eriarvoisuutta ja edetä kohti yleistä sairausvakuutusturvaa** raskaudenaikaisesta terveydenhuollosta alkaen
- **tukea kattavia, turvallisia, osallistavia sekä lapsille ja nuorille räätälöityjä terveyspalveluja, mukaan lukien mielenterveyspalvelut ja digitaaliset terveyspalvelut**
- **edistää nuorille räätälöityjen seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon ja niihin liittyvien oikeuksien yleistä saatavuutta**

laadukkaiden ja kohtuuhintaisten

palvelujen ja tiedon avulla, mukaan lukien kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus sekä hivin ja aidsin ehkäisy ja hoito. Erityiseksi kohderyhmäksi otetaan nuoret tytöt, syrjäytyneet ja hlbtq-nuoret

- suojella nuoria tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden haitallisilta vaikutuksilta ja tukea **Maailman terveysjärjestön (WHO) tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen** ja siihen liitetyn **tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämistä koskevan lisäpöytäkirjan** täytäntöönpanoa kaikilta osin.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi **EU aikoo osaltaan edistää nuorten terveyttä ja hyvinvointia** seuraavin keinoin:

- nuorten tarpeet huomioiva lähestymistapa **EU:n uuteen globaaliin terveysstrategiaan;**
- uusi **seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeudet mahdollistavaa toimintaympäristöä koskeva alueellinen Team Europe -aloite**, jonka tavoitteena on **turvata seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet Afrikassa;**
- **Spotlight-aloite**⁶², jolla edistetään sukupuolistuneen väkivallan poistamista Afrikassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella, Aasiassa ja Tyynenmeren alueella, torjumalla **naisten sukuelinten silpomista sekä pakko- ja varhaisavioliittoja ja lopettamalla ne.**

⁶² [Spotlight-aloite](#) (englanninkielinen sivusto).

3.3 VERKOSTOITUMISEEN tähtäävä kumppanuus

EU pyrkii edistämään nuorten liikkuvuutta, vaihtoa ja verkostoitumista olennaisena osana Global Gateway -strategian ihmisten välistä ulottuvuutta. Tavoitteena on varmistaa moninaisuus ja osallistavuus ja kiinnittää samalla erityistä huomiota sosiaalisiin ja taloudellisiin esteisiin, digitaaliseen kahtiajakoon ja disinformaatioon liittyviin riskeihin.

3.3.1 Liikkuvuusmahdollisuuksien lisääminen koulutuksessa ja työssä

Opiskelu, harjoittelu tai työnteko ulkomailla tukee nuorten koulutukseen liittyviä, ammatillisia ja henkilökohtaisia saavutuksia sekä kulttuurienvälistä ymmärrystä ja innovointia.

EU:n toimien tavoitteena on

- edistää **oppimiseen liittyvää osallistavaa liikkuvuutta** ja lisätä oppimismahdollisuuksia sekä
- edistää nuorten **ammatillista ja henkilökohtaista kehitystä** tukevaa vaihtoa.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi **EU tukee nuorten liikkuvuutta** seuraavin keinoin:

- useat Global Gateway -investointipakettiin kuuluvat EU:n ja Afrikan yhteiset aloitteet, kuten **Afrikan sisäinen akateemisen liikkuvuuden järjestely, yleisafrikkalainen korkeakoulutuksen laadunvarmistus- ja akkreditointialoite** sekä **yleisafrikkalainen tutkintojen viitekehys** (African Continental Qualifications Framework); näiden aloitteiden tarkoituksena on i) edistää nuorten liikkuvuutta Afrikassa sekä Afrikan ja EU:n välillä, ii) tehostaa mantereen yhdentymistä, iii) lisätä Afrikan houkuttelevuutta opiskelupaikkana sekä iv) parantaa nuorten työllistettävyyttä;
- **Erasmus+ -ohjelma ja Marie Skłodowska-Curie -toimet**, joilla tuetaan opiskelijoiden, henkilöstön ja tutkijoiden ammatillista ja henkilökohtaista kehitystä;
- **EU:n ja Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) SHARE-ohjelma**, jolla edistetään korkeakoulutuksen yhdenmukaistamista ja apurahojen myöntämistä;
- **Syyrian kriisin johdosta perustettu EU:n alueellinen erityisrahasto ja Turkin-pakolaisavun koordinoituväline**, joista myönnetään apurahoja nuorille pakolaisille, jotta he pääsisivät koulutuksen piiriin, voisivat hankkia taitoja ja tulla toimeen itsenäisesti;
- **Länsi-Balkanin Superschools-vaihto-ohjelma**, jolla lisätään osaamista ja tietämystä ja edistetään sovintoa ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua oppilaitosten, oppilaiden ja yhteisöjen välillä;

- **Team Europe -aloite ”Study in Europe”**, joka tarjoaa nuorille eri puolilla maailmaa tietoa opiskelu-, tutkimus- ja apurahamahdollisuuksista EU:ssa;
- nuorille räätälöidyt mahdollisuudet matkustaa, opiskella, työskennellä tai harjoitella osana EU:ssa suunnitteilla olevia **osaamiskumppanuuksia**⁶³ Afrikan ja Aasian maiden kanssa sekä mahdollisesti osana **nuorten liikkuvuutta koskevaa EU:n järjestelyä**, jonka toteutuskelpoisuutta selvitetään parhaillaan.

3.3.2 Nuorten keskinäisen yhteydenpidon edistäminen

Nuoret ovat innokkaita **luomaan yhteyksiä ja vaihtamaan ideoita** toisten nuorten kanssa maailmanlaajuisesti.

EU:n toimien tavoitteena on

- edistää nuorten osallistumista **maailmankansalaisuuskasvatukseen** yhteisymmärryksen saavuttamiseksi globaaleista haasteista ja kannustaa heitä toimimaan yhdessä
- lisätä nuorten **verkostoitumismahdollisuuksia**, myös vertaisoppimista ja vaihtotoimintaa
- kannustaa nuoria, myös alkuperäiskansojen nuoria, osallistumaan kulttuuritoimintaan sekä **kulttuurien ja uskontojen väliseen vuoropuheluun** syrjinnän ja rasismien torjumiseksi
- parantaa tiedon laatua ja relevanssia nuorten kannalta ja räätälöidä viestintä lasten ja nuorten tarpeisiin.

Keskinäisen oppimisen ja ymmärryksen edistämiseksi **EU aikoo perustaa**

- **Afrikan ja Euroopan nuorisoakatemian**, joka tarjoaa nuorille johtajille heidän edustamillaan aloilla ja yhteisöissään mahdollisuuksia verkostoitua, vaihtaa näkemyksiä, parantaa johtamistaitoja ja luoda muutoksentehtävien verkosto.

EU edistää nuorten välistä kanssakäymistä myös seuraavilla, jo käynnissä olevilla aloitteilla:

- **EU:n alumnialoite ja julkisuusdiplomatiatoimet**, joiden avulla EU:n ohjelmiin osallistuvat nuoret voivat edistää maailmanlaajuisia ja paikallisia verkostoja ja tiedottaa ikätovereilleen, varsinkin muita heikommassa asemassa oleville nuorille, EU:n ja sen jäsenvaltioiden tarjoamista mahdollisuuksista;

⁶³ [Osaamiskumppanuudet käynnistettiin](#) vuonna 2021 yhtenä uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen ulkoisen ulottuvuuden keskeisistä näkökohdista, ja niillä tuetaan kokonaisvaltaista politiikkakehystä ja rahoitustukea keskeisten kumppanimaiden sitouttamiseksi strategisesti kaikkiin muuttoliikkeen hallinnan osa-alueisiin. Niiden tavoitteena on vahvistaa EU:n, jäsenvaltioiden ja kumppaneiden välistä yhteistyötä ja edistää työvoiman kansainvälistä liikkuvuutta ja osaamisen kehittämistä kaikkia osapuolia hyödyttävällä tavalla.

- **Euroopan nuorisoportaali**, joka helpottaa laadukkaan tiedon saamista nuorille suunnatuista aloitteista ja mahdollisuuksista kumppanimaissa;
- **kehityskasvatuksen ja -valistuksen DEAR-ohjelma** (sanoista Development Education and Awareness Raising), jossa panostetaan aiempaa enemmän nuorten osallistumiseen ja edistetään nuorten osallistumista maailmanlaajuisesti;
- **Erasmus+ -alumnie globaali mentorointiohjelma**, joka tuo yhteen Erasmus+ -ohjelman alumnit ja ohjelman potentiaaliset osallistujat, myös EU:n ulkopuolella;
- uusi **Youth Europe Sahel -ohjelma**, jolla tuetaan nuorten osallistumista ja edistetään kulttuurienvälistä vuoropuhelua, ihmisten yhteenkuuluvuutta ja ihmisoikeuksia sekä perustetaan foorumi, jolla alueen nuorille tiedotetaan henkilökohtaisista ja ammatillisista kehitysmahdollisuuksista;
- **Global Cultural Relations -ohjelma sekä afrikkalaisille ja eurooppalaisille taiteilijoille suunnatut toimet**, joilla edistetään kulttuurienvälistä vuoropuhelua, liikkuvuutta ja yhteisiä taidehankkeita kumppanimaiden ja EU:n nuorten taiteilijoiden ja kulttuurialan toimijoiden välillä;
- **Länsi-Balkanin alueellinen nuorisosioiden yhteistyötoimisto**, joka edistää sovinnon ja yhteisymmärryksen henkeä nuorten keskuudessa alueen sisäisen nuorisovaihdon ja -yhteistyön avulla;
- **Euroopan solidaarisuusjoukot**, joilla nuoria kannustetaan osallistumaan vapaaehtoistoimintaan ja solidaarisuushankkeisiin;
- **EU:n politiikka- ja tiedotuskumppanuudet**⁶⁴ keskinäisen ymmärryksen ja luottamuksen lisäämiseksi julkisuusdiplomatian avulla;
- kampanjat, joissa nuoret eri puolilta maailmaa pyrkivät yhdessä edistämään vihreää siirtymää, esimerkiksi **Green Track** ja suunnitteilla oleva **#ReFashionNow**, joilla lisätään nuorten kuluttajien tietoisuutta kestävästä tekstiilituotannosta.

4. Seuranta ja raportointi

Komissio seuraa nuorisotoimintasuunnitelman täytäntöönpanoa yhteistyössä Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa täytäntöönpanokauden puolivälissä ja lopussa. Seuranta tapahtuu EU:n avun säännöllisissä täytäntöönpanokertomuksissa ihmisoikeuksia, sukupuolten tasa-arvoa sekä nuorisoa, rauhaa ja turvallisuutta koskevia muita politiikkakehyksiä ja sitoumuksia noudattaen.

Täytäntöönpanokertomuksissa seurataan **institutionaalista muutosta**, jonka tavoitteena on **osallistaa nuoret paremmin EU:n päätöksentekoon**, sekä **suunnitelman tavoitteiden saavuttamista** sen temaattisissa painopisteissä. Toimintasuunnitelman ensimmäisen täytäntöönpanovuoden aikana laaditaan yhteistyössä asiantuntijoiden ja

⁶⁴ [Politiikka- ja tiedotuskumppanuudet](#) (englanninkielinen sivusto).

nuorisokumppaneiden kanssa seurantakehys, joka perustuu iän mukaan eriteltyihin tietoihin ja nuorisolähtöisiin indikaattoreihin.

Toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa arvioidaan riittävän ajoissa, jotta arvioinnin tuloksia voidaan hyödyntää seuraavalla ohjelmakaudella.

5. Päätelmät

EU:n ulkoiseen toimintaan liittyvällä nuorisotoimintasuunnitelmalla EU tunnustaa, että nuorilla on monitahoisten maailmanlaajuisten haasteiden ratkaisemisessa olennainen rooli: **unelmoida ja tehdä**⁶⁵. Toimintasuunnitelman avulla se myös perustaa kehyksen nuorten ja EU:n väliselle vahvalle kumppanuudelle.

Panemalla suunnitelman täytäntöön EU tukee nuorten osallistamista ulkoiseen toimintaansa, tarjoaa suotuisan toimintaympäristön sekä mahdollisuuksia lasten ja nuorten voimaannuttamiseen ja osallistumiseen sekä edistää siltojen rakentamista nuorten välille kautta maailman.

Nuorisotoimintasuunnitelma on yhtäältä aito poliittinen sitoumus kuunnella maailman lapsia ja nuoria ja toisaalta operatiivinen etenemissuunnitelma, jolla edistetään demokraattisempien, tasa-arvoisempien, kestävämpien ja rauhanomaisempien yhteiskuntien rakentamista **nykyisille ja tuleville sukupolville**.

⁶⁵ [Euroopan komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin puhe unionin tilasta 2022.](#)